

Dostoyevsky Fyodor

Valkoisia öitä

Fyodor Dostoyevsky

Valkoisia öitä

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=23170819

Valkoisia öitä:

Содержание

JOHDANTO	4
ENSIMÄINEN YÖ	6
Конец ознакомительного фрагмента.	23

Dostoyevsky Fyodor

Valkoisia öitä

JOHDANTO

Sairaanloisten hengentilain kuvaileminen on kertovalle kirjailijallevaikeimpia tehtäviä, mikä ei aina ota onnistuakseen. Usein ovatsellaiset kuvaukset pintapuolisia, osaksi aivan epätosiakin, mutta usein koetetaan niitä kokonaan välttääkin.

Ja kuitenkin on elämän kuvaus epätäydellinen, jos henkiset sairaustilat jätetään pois. Me kohtaamme niitä elämässä useammin kuin itsetiedämmekään, sillä hengen sairaus, jonka syyt ovat niin monilukuiset, ei ole harvinaisempi, kuin joku muukaan sairaus.

Venäjän kirjallisuudessa löydämme lukuisia kertomuksia kaikenlaisistasieluntiloista. Melkein jokainen mainittava venäläinen kirjailija, niinkuin esim.: Gogol, Sollogub, Turgenjev, Pissemsky, Gontsharov, Tolstoi, Soltikov y.m. ovat sellaista esittäneet.

Mutta ei kukaan muu maailman kirjailija ole hengensairasten tilaa niinlaajaperäisesti esittänyt kuin Dostojevsky. Hänen teoksessaan tapaammemelkein kaikki tilat ja kohdat, erakosta alkain, jonka elämä liikkuusäännöllisen ja sairaan tilan välillä, aina raivohulluun saakka.

Mutta ei ainoasti kuvauksiensa lukuun, vaan myös havaantojensaterävyyteen ja hienouteen katsoen ja kertomuksensa elämäntodellisuuteen ja tarkkuuteen nähden on Dostojevsky merkittäväpoikkeus. Venäläiset kirjallisuushistorijoitsijat asettavat hänet tässäsuhteessa Shakespearen rinnalle ja nimittävät hänen koottuja teoksiaantäydelliseksi psychopathologiaksi, mikä on luonnontieteilijänkinarvoista. Käsittääksemme Dostojevskyn mestarillista esitystä, onoikeastaan lyhyt valmistus psichiatriassa tarpeellinen.

Kukin Dostojevskyn lukuisista romaaneista ja kertomuksista sisältäävähintäänkin yhden lajin hengensairautta. Seuraava kertomus tekeesentähden erityisen vaikutuksen, että kertoja itse on henkisesti sairastyyppe ja itsekin nimittää itsensä sellaiseksi.

ENSIMÄINEN YÖ

Oli ihmeteltävä yö, yö, jollaista vain nuorena eletään, arvoisalukijani. Lukematon joukko tuikkivia tähtiä kimalteli kirkkaallataivaslaella ja tuonne ylös silmällessä täytyi ehdottomasti kysyä: "Onko mahdollista, että sellaisenkin taivaan alla elää oikullisia, pahoja ihmisiä?"

Onhan tuo lapsellinen kysymys, arvoisa lukija, hyvinkin lapsellinen, mutta se tuli useammin mieleeni kuin teille, hyvät herrat!..Puhuessani oikullisista, pahoista ihmisistä, muistan minä omituistakuljetustani koko tuona päivänä. Aamusta varhain rasitti minuaraskasmielisyys. Äkkiä pälkähti päähäni, että kaikki pakenivat, kaikkijättivät minua. – Tietysti kysyy jokainen: "Kutka kaikki?" – Jokahdeksan vuotta elän minä Pietarissa, enkä ole tuskin tuttavaakaan osannut hankkia.

Mutta mitä minulla on tuttavista? Ilman niitäkin on minulle koko Pietari tuttua. Senpä vuoksi näytti minusta ikäänkuin kaikki minutjättäisivät, kun koko Pietari yhdellähaavaa läksi liikkeelle ja menimaahuviloihinsa. Kamalalta tuntui minusta jäädä yksinäni ja myötäänsäkolme päivää juoksin minä murheessa ja tuskassa, tarkoituksetta, läpikaupungin, käsittämättä, mitä minussa tapahtui. Jos menin yli Nevskyntai kävelin kesäpuistossa tai pitkin virran rantaa – ei ainuitakaankasvoja enään, joita olin tottunut kaiken vuotta kohtaamaan, määrättynähetkenä, samalla paikalla.

He eivät luonnollisesti tunne minua, mutta minä tunnen heidät. Minätunnen heidät tarkasti, minä olen tutkistellut heidän naamansa, minäiloitsen, kun he ovat tyytyväisiä ja tulen synkkämieliseksi, kun hekingsynkistyvät. Minä olen milt'ei ystävyiden suhteissa erään ukon kanssa, jonka minä jokapäivä, määrätunnilla, kohtaan Fontankalla. Hän puhuu aina itsekseen ja huijaa vasemmalla kädellään, samalla kuin hänoikeassaan pitää pitkää, kultaisella päällä varustettua kierokeppiä. Hän on jo huomannut minut ja osoittaa vilkasta mielenkiintymystä minuakohtaan. Ell'en minä joskus, sattumalta, ole määrähetskellä Fontankalla, niin voin olla varma, että hän tulee levottomaksi. Sentähden olimmetoisinaan vähällä tervehtää toisiamme, erittäinkin jos me kumpikin olimme hyvällä tuulella. Sitten taaskin, ellemme kahteen päivään olleet nähneet toisiamme ja kolmantena jälleen kohtasimme, tartuimme ehdottomasti hattuihimme, mutta vielä oikiaan aikaan oivalsimme asianoikien laidan, annoimme käden vaipua ja menimme myötätuntoisinatoistemme ohitse.

Talotkin ovat minulle tuttuja. Astuessani pitkin katuja näkyy jokaintunkeutuvan esiin, katselevan minua kaikkine ikkunoineen, ikäänkuintoahtoisivat sanoa: – "Hyvää päivää! kuinka voitte? Minä olen, Jumalankiitos, terve ja toukokuussa saan minä vielä yhden kerroksen."

Taikka: – "Kuinka voitte? Minulla alkaa huomenna korjaus."

Taikka: – "Olin vähällä palaa ja olen kovin pelästynyt."

Minulla on lemmikkiä niiden seassa, läheisiä ystäviä, eräs

niistä tuleetänä suvena käymään parannuksella arkkitehdin luona. Mutta sitten tulenminä jokapäivä menemään siitä ohitse ettei vain mitään tuostaparantamisesta tapahtuisi noin vain päällemmittäin. Älköön niintapahtukokaan!

Mutta en koskaan ole unohtama erään vaalean ruusunvärisen talonhistoriaa. Se oli niin soma, kivinen, vähäinen huoneus, se katseli niinystävällisesti ja kutsuvasti minuun ja niin ylpeästi kömpelöönnaapuriinsa, että sydämeni iloitsi, niin usein kuin kuljin sen ohitse. Edellisellä viikolla astuskelin minä jälleen tuota katua pitkin ja kunminä silmäilin ystäväni puoleen, kuulin minä valittavaisen huudon: "Heovat minut tahrineet keltaisella värillä!" Raakalaiset! Eivät he olemitään säästäneet, ei edes pylväitä eikä koristeita ja ystäväni onaivan kokonaan keltainen, niinkuin kanarialintu. Sappeni paisuipartaittensa yli tästä näöstä enkä vielä tänäänkään voi tuota niinsurkeasti rumennettua taloa jälleen nähdä, mikä tuonelan värilläsiveltiin.

Näin saattaa nyt lukija käsittää mitenkä minä olen koko Pietarin kanssatuttu.

Maininnut olen jo, että minua vaivasi levottomuus kolme päivää, kunnesvihdoin keksin syyn siihen. Kadullakaan ai löytänyt rauhaa. – Tämä eiollut siellä eikä tuokaan ollut siellä ja mihinkä oli sekään mennyt? – Ja kotonani oli vielä pahemmin. Kaksi ehtoota vaivasin itseänikysymyksellä: Mitä puuttuu minulta sitten tässä sopessani? Mikä tekeeoloni täällä niin kiusalliseksi? Neuvottomana katselin minäviheriäisiä, savustuneita seiniä ja kattoa, missä riippui hämähäkinseittä,

joiden säilyttämisessä Matrena kunnosti itsensä. Minäsilmäilin kaikkia huonekaluja, tarkastelin joka tuolia ja kysyinitselfäni eikö tuo paha siinä olisi? Sillä niinpiankuin ei tuoli niinseiso, niinkuin se eilen seiso, niin olen aivan raivossani. Minätähystelin ikkunaankin, mutta kaikki oli turhaa, ei tullut olo minullevähintäkään helpommaksi. Sitten juolahti mieleeni kutsua Matrenaa jaantaa hänelle isällisiä varoituksia hämähäkin seitistä erittäinkin jaepäjärjestyksestä yleensä. Mutta hän vain kummastellen katseli minua jameni, sanaakaan sanomatta, tiehensä ja hämähäkin seitit riippuvatvieläkin hyvin säilytettynä samassa paikassa.

Vihdoin, vasta tänä aamuna huomasin minä mistä oli kysymys! Voi! Herientävät kaikki ulos maahuviloihinsa! Anteeksi arkipäiväinen puheeni, mutta en ollut siinä mielessä, että voisin suuria sanoja sommitella, koska kaikki mitä Pietarissa oli eloa, oli lähtemäisilläänmaahuviloihinsa, tai oli jo niihin mennyt, – koska kukin säädyllyisennäköinen kunnioitettava herra, joka otti isvossikan, näytti minunsilmissäni kunnianarvoiselta perheenisältä, joka suoritetunpäivätyön jälkeen matkustaa pois virkistyäkseen perheensä parissamaahuvilassaan... Koska kussakin ohikulkijassa oli jotakin niinomituista, mikä jokaiselle vastaantulijalle ilmoitti: "Minä, herrani, olen täällä vain noin sivumenneen ja kahden tunnin kuluttua matkustanmaahuvilaan..."

Aukeni ikkuna, jota hentoset sormet, valkeat kuin sokeri, täristivät, ilmestyi soman tyttösen pää, joka kutsui luokseen

erästä astioissakasvavia kukkia kaupittelevaa kulkukauppiasta. Oitis tuli mieleenajatus, että näitä kukkia ostettiin ei ilahtuakseen niiden hyvästähajusta kolkossa kaupungin asunnossa, vaan viedäkseen ne maahuvilaan.

Pian oli minulla sellainen menestys uudessa omituisessa keksinnössäni, että minä paljaasta ulkonäöstä, hairahtumatta, saatoin sanoa, millämaahuvilalla kukin asui. Kameny-Ostrovan (kivisen saaren) ja Apteekkari-saaren ja maahuvilain asukkaat Pietarihovin rautatienvarellalla, tunnettiin erinomaisesta loisteliaisuudesta, hienoistakesäpuvuista ja komeista ajopelistä, joissa he kaupunkiin tulivat. Pargolovan ja ympäristön asukkaat tekivät jo heti ensi silmäyksessä vaikutuksen järjellisellä vakavuudellaan. Krestovsky-saaren asujametolivat vaatimattoman, iloisen ulkonäkösä puolesta tunnettavat.

Kohdatessani pitkän jonon kuormavaunuja, mitkä kulkivat verkalleen, höllillä ohjaksilla, ja joissa oli kokonaisia vuoria huonekaluja, tuoleja, pöytiä, turkkilaisia ja ei turkkilaisia divaaneja jokaikenlaatuista taloustavaraa, joiden päällä istui kukoistavakeittäjätär varjellen haltijaväkensä omaisuutta niinkuin silmäterää – nähdessäni aluksia, jotka, kuormattuina kaikenmoisilla talontarpeilla, kulkivat Nevaa tai Fontankaa alaspäin saaria kohti, monistuivat kuormavaunut ja alukset kymmen- ja satakertaisiksi silmissäni. Minustanäytti ikäänkuin lähtisi kaikki liikkeelle vaeltaakseen suurissamatkueissa maahuviloihin, ikäänkuin koko Pietari muuttuisi erämaaksi. Vihdoin käsitti minut häpeän ja murheen

tunto, sillä minulla ei ollutlankaan paikkaa mihinkä minä maille menisin. Minä olin valmismatkustamaan jokaisessa kuormavaunussa ja jokaisen säädylisen näköisen herran kanssa, joka oli ajopelit vuokrannut. Mutta ei kukaan, ei niinkukaan kutsunut minua. Minut unhotettiin kokonaan, minä olin tosiaankinvieras kaikille!

Minä kuljeksiin paljon ja kauvaksi, niin että minä, tapani mukaan, olinjo kokonaan unohtanut missä minä olinkaan, kun minä äkkiä näinportinvartijan edessäni. Kohta tulin sydämessäni iloiseksi, minä meninportin läpitse, ketoja ja niittyjä pitkin, enkä välittänytväsymyksestä, vaan tunsin koko olennessani, että kuorma kirposisielustani. Kaikki ohikulkijat katselivat minuun niin iloisesti, ettätodella jouduin kiusaukseen tervehtiä heitä, kaikki näkyivät he olevanjostakin syystä iloiset, kaikki polttivat he sikaareja. Ja minä olinniin tyytyväinen niinkuin ei koskaan ennen. Minä tunsin itseni äkkiäsiirretyksi Italiaan, – niin voimallisesti vaikutti luonto minuun, puolikuolleen kaupunkilaiseen, joka olin melkein tukehtunut kivistenmuurien väliin.

On jotakin sanomattomasti vaikuttavaa meidän Pietarilaisessaluonnossamme, kun se, kevään lähestyessä, äkkiä kehittää kaikenvaltansa, kaikki taivaalta saamansa voimat, seppelöitsee jakukilla koristaa itsensä. Ehdottomasti muistuttaa se minuajostakusta sairaanloisesta, nääntyneestä tytöstä, jota surkuttelulla, rakastavalla myötätuntoisuudella katsellaan, mutta joka äkkiä, yhdessäsilmänräpäyksessä, kukoistaa ihmeteltävässä

ihanuudessa, sill'aikaakuin me hämmästyneinä, ihastuneina kysymme itseltämme, mikä voima senvaikutti, että nuo surulliset, ajattelevaiset silmät leimahtivatsellaiseen tuleen, että nuo kalpeat, laihat posket täyttyivät verellä, että nuo hennot kasvojenpiirteet tulivat niin innostuneiksi, että tuopovi kohosi, että tuon tyttöparan kasvoja elähytti elämän voima jakauneus sekä hurmaava hymyily?

Me katselemme ympärillemme ja etsimme jotakuta, joka voisi tätä ihmettäseltää... Mutta vain silmänräpäyksen, – ehkä jo huomenna tapaamme jälleen tuon hajamielisen silmäyksen, kuin ennen, samat kalpeat kasvot, saman epäröimisen liikkeissä ja kuolettavan tuskan jälkiäkin lyhyenkukoistusajan kuluttua...

Ja me surkuttelemme, että tuo katoova kauneus haihtui niin nopeasti jatakaisin palajamatta, että sen loisto oli niin petollinen.

Mutta kuitenkin oli yöni päivää parempi! Se oli tällainen:

Hyvin myöhään palasin minä kaupunkiin ja kello löi jo kymmenen kun minälähestyin asuntoani. Tieni vei minut pitkin kanavaa, missä ei tähän aikaan tapaa yhtään ihmissielua. Minä asun nimittäin etäisessä kaupunginosassa.

Minä kuljin ja lauloin, sillä, kun minä olen onnellinen, laulan minä aina jotakin itsekseni, niinkuin jokainen onnellinen ihminen, jolla ei ole ystäviä, eikä hyviä tuttavuuksia, joiden kanssa hän voisi iloansajakaa. Äkkiä sattui minulle aivan odottamaton seikkailu.

Syrjässä, kanavan käsipuita vasten nojautuneena seisoi eräs naisellinenolento. Hänen kyynärpänsä lepäsivät käsipuitten

raudalla ja hänkatseli hyvin tarkasti kanavan synkkään veteen. Hän kantoi viehättävääkeltaista hattua ja somaa mustaa kauhtanaa.

"Se on neito ja kaikissa tapauksissa ruskosilmäinen", ajattelin minä. Ei hän näkynyt kuulevan askeleitani eikä liikahtanut astuessanipidätetyllä henkäyksellä ja kovasti tykyttävällä sydämellä hänenohitsensa.

"Merkillistä!" ajattelin minä, "luultavasti on hän vaipunutajatuksiinsa jostakin syystä", ja äkkiä jäin minä ikäänkuinkivettyneenä seisomaan. Kuulin tukahdutettua itkua. Niinpä! Se ei olluterehdys. Neito itki ja nyyhkyi tuon tuostakin. Jumalani! Sydämenilakkasi sykkimästä. Ja niin kovin ujo olen minä naisia kohtaan, ...mutta se oli niin liikuttava hetki! Minä käännyn ympäri, astuin hänenluokseen ja olin juuri häntä puhuttelemaisillani: "Neitiseni!"; elleiolisi mieleeni johtunut, että tämä puhuttelemistapa jo tuhansia kertojaon esiintynyt suuren maailman romaaneissa.

Se vain pidätti minua. Mutta etsiessäni toisia sanoja, ojentiheneitonen, katseli ympärilleen, painoi silmänsä alas ja astui reippaastiohitseni pitkin rantakatua. Minä seurasin häntä oitis perässä, muttahän huomasi sen, jätti rannan, astui kadun poikki ja sitten eteenpäinkäytävällä. En uskaltanut seurata häntä kadun poikki. Sydämeni sykkikiivaasti. Aavistamatta tuli sattumus avukseni.

Tuolla puolen käytävää, ei kaukana tuntemattomastani, ilmestyi äkkiäeräs hännystakkiin puettu vakavan ikäinen

herras mies, mutta ei voisanoa, että hän oli yhtä vakava käytökseltään ja käynniltään. Hän astui horjuen, nojaten samassa varovasti muuria vasten. Neitonen riensiniinkuin nuoli, nopeasti ja ujosti kuten kaikkien tyttöjen on tapa, jotka eivät toivo, että kukaan seuraa yöllä heitä kotiin, Tietysti ei olisi tuo hoiperteleva herra häntä saavuttanutkaan, ellei kohtaloni olisi pakoittanut häntä käyttämään keinokkaita keinoja. Äkkiä, sanaakaan sanomatta, kiiruhtaa herra juoksujalassa tuntemattoman perässä. Neitonen riensi niinkuin myrsky, mutta tuo hoiperteleva herrasaavutti hänet; neitonen huudahti – ja ... minä siunaan kohtaloamainiosta kepeistäni, mikä tällä haavaa oli sattumalta oikiassakädessäni. Silmänräpäyksessä olin minä kadun toisella puolella. Oitiskäsitti kutsumaton seuralainen, mistä oli kysymys, tuli järkihinsä, vaiken ja jäi jälkeensä. Vasta kun jo olimme melkoisen matkan päässä, teki hän vastalauseen oikein pontevin sanoin. Mutta hänen sanansa eivät saavuttaneet meitä enään.

"Antakaa minulle käsivartenne", sanoin minä tuntemattomalleni, "sitten ei hän enään rohkene teitä ahdistaa."

Vaijeten ojensi hän käsivartensa minulle, vapisten vielä liikutuksesta ja peljästyksestä. Oi, kuinka minä tässä silmänräpäyksessä siunasin kutsumatonta herraa. Silmäilin neitoa sivultapäin, – hän oliviehittävä ruskosilmä, – olin oikein arvannut. Hänen mustissasilmäripseissään kiilsi vielä kyöneleet päästystä peljästyksestä taitaikaistemmasista murheista. Mutta hänen huulillaan oli jo hymyily. Hän katsahti salaa minuun,

punastui hieman ja löi silmänsä alas.

"Kuulkaas, miksi pakenitte minua? Jos minä olisin ollut läsnä, niin ei olisi teille mitään tapahtunut."

"Mutta enhän minä teitä edes tuntenut. Luulin että tekin..."

"Tunneteko sitten nyt minua?"

"Vähän ... esimerkiksi ... miksi vapisitte te?"

"Oi, te olette oitis huomanneet!" vastasin minä, ihastuneena, ettätuntemattomani oli niin älykäs. Se ei koskaan ole kaunottarellevahingoksi. "Niin te olette oitis huomanneet kenenkä kanssa teillä ontekemistä. Minä olen arka naisien parissa, enkä väitä, etten ollutvähemmin, kuin tekään, hämmästynyt silloin kuin tuo herra teitäpeljästytti... Nyt pelkään vain yhtä. Se on minusta kuin unta. Unissakaan en olisi ajatellut, että kerrankaan saisin puhua naisellisenolennon kanssa."

"Kuinka? Tosiaankin?"

"Ja kun käsivarteni vapisee, niin on se siitä, etten vielä koskaan olekäsittelnyt niin somaa, pientä käsivartta kuin teidän. Olen kokonaanvieraantunut seurustelusta naisten kanssa, se on, minä en ole vieläkoskaan siihen tottunut. Minä elän yksinäni... En tiedä lainkaan kuinkaheidän kanssa puhutaan. Nähkääs, minä pelkään sanovani tyhmyyksiä. Sanokaas suoraan minulle, enkö minä ole vastenmielinen."

"Ei, ei lainkaan, päinvastoin. Ja jos te vaaditte, että puhun suoraan, niin saatan teille sanoa, että sellainen kainous miellyttää naisia. Jostahdotte tietää vielä enemmän, niin tahdon teille uskoa, että temiellyttätte minuakin – ja että minä kernaasti suostun

seuraanneasunnolleni."

"Te saatte kai ujouteni oitis haihtumaan", vastasin minä ihastuneena,"ja sitten on keinoni lopussa."

"Keinotko? Mitkä keinot, mitä varten? Se on jo huonoa."

"Suokaa anteeksi, kieleni on liijan kerkiä. Mutta kuinka voitte vaatia, että sellaisena hetkenä ei toivoa..."

"Mieliksennekö? Eikö totta?"

"Niinpä niin! Olkaa, Jumalan nimessä, varovainen. Tuomitkaa kuka minä olen. Minä olen nyt kuudenkolmatta vuoden vanha, mutta en ole vielä koskaan seurustellut kenenkään kanssa. Kuinka voisin siis kauniisti javiisaasti puhua? Teille on sopivampi kun kaikki on suoraan puhuttu. Minä en osaa vajeta, kun sydän on täysi. Yhtäkaikki... Uskottekominua? Ei ainoatakaan naista, ei koskaan, ei koskaan. Ei vähintäkääntuttavuutta. Minä uneksin ja toivon vain jokapäivä, että minä vihdoin kerrankin kohtaisin jonkun. Voi, jos te tietäisitte kuinka usein minä jo olen tällä tavalla ollut rakastunut!"

"Nytkö? Kuinka? Kehenkä?"

"Ei kehenkään, – ihannekuvaan, – tuohon, joka minulle unessailmestyy. Ajatuksissani elän minä läpi koko romaanin. Oi, te ette tunneminua! Se on totta, minä olen kohdannut kaksi, kolme naista. Mutta mitänaisia olivatkaan he. He olivat aina tuollaisia ravintolanaisia, että... Mutta te tulette nauramaan, kun minä kerron teille, että useintuli mieleeni puhutella kadulla jotakuta ylhäissäytyistä naista, arvattavasti, kun hän olisi

yksinään ja luonnollisesti kaino, kunnioitettava ja intohimoinen. Aikomukseni oli sanoa hänelle, ettäminä yksinäisyydessäni menen hukkaan, ettei hän karkoittaisi minualuotaan pois, minulla kun ei ole mahdollisuus oppia ketään naistatuntemaan. Minä tahdoin huomauttaa häntä siitä, että naisenvelvollisuus on ei kieltää niin onnettoman ihmisen kainoa rukousta kuinminun, että minä en pyydä enempää kuin sanomaan minulle kaksimyötätuntoista, ystävällistä sanaa, eikä ajamaan minua ensiaskeleellapois, uskomaan sanaani, kuulemaan mitä minulla olisi sanottavaa, nauramaan minulle, jos niin mieli tekisi, lohduttamaan minua, lahjoittamaan minulle pari sanaa, ainoastaan pari sanaa, sitten entahtoisi puolestani enään koskaan kohdata häntä!.. Mutta tenauratte!.. Muutoin, puhunhan minä tätäkin tarkoitusta varten."

"Älkäätkä olko pahoillanne siitä. Minä nauran senvuoksi, että te itseolette oma vihollisenne, jos te yrittäisitte sitä, niin tulisi seteille ehkä onnistumaan vaikkapa kadullakin, – jota yksinkertaisemminsitä parempi. Ei kukaan hyväsydäminen nainen, ellei hän vain ole tyhmä,tai sillä hetkellä vihainen jostakin, tulisi kieltämään teiltä noitamuutamia sanoja, joita te niin kainosti rukoilette. Olenhan minäkinesimerkkinä siihen! Luonnollisesti tulisi hän pitämään teitämielettömänä. Minä tuomitsen itseni mukaan. Minä tiedän hyvin kyllä,kuinka ihmiset maailmassa elävät."

"Oi, minä kiitän teitä!" huusin minä. "Te ette tiedä kuinka paljonhyvää te nyt juuri osoitatte minulle."

"Hyvä, hyvä! Mutta sanokaas minulle, kuinka tiesitte te, että minä olensellinen nainen, jonka kanssa ... tai jota te piditte huomaavaisuuden ja ystävyyden arvoisena ... sanalla sanottuna, ei ravintolanaisena, niinkuin te sanoitte. Miksi päätitte kääntyä minun puoleeni?"

"Miksikö? Miksikö? Tehän olitte yksinänne, kun tuo herra tuli liijanrohkeaksi, on yö ... myönnättehän itsekkin, että se on velvollisuus..."

"Ei, ei, vielä varhemmin, tuolla kanavalla. Tahdoittehan jo silloinlähestyä minua."

"Tuollako? Minä en oikein tiedä, mitä minä vastaisin, minä pelkäsin...Tietäkääs, tänään olin minä onnellinen. Minä menin kävelyllä jalauloinkin. Olin kaupungin ulkopuolella. Ei ole minulla vielä koskaanollut niin onnellisia hetkiä. Te ... ehkä näytti se minustaselliselta. Suokaa nyt anteeksi, että minä muistutan siitä: minäluulin että te itkitte enkä minä voinut sitä kuulla ... sydämeni oliahdistettu... Oi, Jumalani! Eikö minun tullut huolehtia teistä? Olikoehkä synti tuntea veljellistä surkuttelua teitä kohtaan? Suokaaanteeksi, minä sanoin surkuttelua ... niinpä niin, sanalla sanottu, saatoinko teitä loukata, että ehdottomasti johtui mieleeni lähestyälähemmäksi teitä?"

"Riittää jo, älkää puhuko enempää", sanoi neito, lyöden silmänsä alas ja puristaen käsivarttani. "Minä olen itse syyllinen, koska puhuinsiitä, mutta minua ilahduttaa, etten minä teistä erehtynyt... Mutta nytolen minä jo kotona, minun on mentävä

tämän pereulokin [syrjäkatu]poikki ... Tässä, kaksi askelta. Jääkääst hyvästi! Kiitän teitä..."

"Emmekö enään koskaan saa nähdä toinen toistamme? Pitääkö nyttuttavuutemme tähän loppua?"

"Katsokaas", sanoi neito hymyillen, – "alussa tahdoitte vain parisanaa vaihtaa ja nyt ... nyt, mutta minä en tahdo kieltää, ehkä tulemme jälleen kohtaamaan toisemme."

"Minä tulen huomenna jälleen tänne", sanoin minä. "Oi, sallikaaminulle, minä pyydän jo..."

"Te olette kärsimätön, johan te teette vaatimuksen."

"Kuulkaapas minua", keskeytin minä häntä. "Antakaa minulle anteeksi, että minä taasen sanon teille jotakin sellaista... Mutta nähkääs, enoi minä muuta kuin tulla huomenna jälleen tänne. Minä olen uneksija. Minä saan elämän todellisuutta niin vähän osakseni; sellaisetsilmänräpäykset niinkuin nytkin, ovat minulle niin harvinaiset, etten minä voi muuta kuin vielä kerran elää näitä minuuttejamelikumituksessani. Minä tulen uneksimaan teistä koko yön, kokoviikon, jopa koko vuodenkin. Minä tulen kaikissa tapauksissa huomennatänne, tähän paikkaan, tällä tunnilla ja minä olen onnellinen ajattellessani edellistä päivää. Tämä paikka on minulle jo kallis. Minulla on jo kaksi, kolme sellaista paikkaa Pietarissa. Minä olen kerran itkenyt muistoa, kuten tekin... Kuka tietää, ehkä itkitte tekinkymmenen minuuttia ennen muistellessanne jotakin... Mutta antakaa anteeksi, minä olen taaskin unohtanut itseni... Ehkä olitte tekinkerran tässä erittäin onnellinen."

"Hyvä", sanoi neitonen, "minä tulen huomenna tänne kymmenen tienoissa. Huomaan etten voi sitä teiltä kieltää... On nimittäin tarpeellista, että minä huomenna olen täällä. Älkää ajatelko, että minä tahtoisinkahdenkeskistä kohtausta teidän kanssanne, minä sanon suoraan teille, että minun täytyy erityisestä syystä olla täällä. Mutta, nähkääs, parempi on että sanon teille kohta: ei ole vahingoksi, jos tekintulette. Sillä ensiksi saattaisi tapahtua sellaista häiriötä kuinäskettäinkin, mutta se on nyt sivuasiasia ... sanalla sanottu, minä halajaisin kernaasti teitä nähdäkseni ... sanoakseni teille muutamansanan. Mutta ettekö nyt tule tuomitsemaan minua? Älkää luulko, että minä niin helposti myönnän jälleennäkemistä. Minä en tulisi sitämöyöntämään, jos ... mutta se on minun salaisuuteni! Mutta ennen täytyy meidän tehdä välipuhe."

"Välipuhe! Puhukaa! Sanokaa edeltäpäin minulle kaikki. Minä suostun, minä olen valmis kaikkiin", huusin ihastuksissani, "minä vakuutan olevani kuuliainen ... tunnette minut."

"Juuri senvuoksi, että minä tunnen teidät kutsun minä teitä huomennatulemaan", sanoi neito hymyillen. "Minä tunnen teidät tarkasti. Muttahuomatkaa se, että tulette ehdoilla. Ensiksi (mutta olkaa hyvä jatäyttäkää, mitä minä teiltä pyydän – nähkääs, minä puhun suoraan) älkää rakastuko minuun ... se ei saa tapahtua, minä vakuutan teille. Ystävyys olen minä valmis, tässä on käteni. Mutta rakastua, se on mahdotointa, minä pyydän teitä."

"Minä vannon teille", huusin minä, tarttuen hänen käteensä...

"Kyllin, älkää vannoko, minä tiedän jo, te olette valmis

räjähtämäänniinkuin ruuti. Älkää käsittäkö minua väärin, kun minä niin puhun. Joste tietäisitte... Ei ole minulla ketään, jonka kanssa minä voisin sananvaihtaa, jonka luona voisin neuvon löytää, tietysti ei sovi kadullahakea neuvonantajaa, mutta te olette poikkeus. Minä tunnen teidättarkasti, niinkuin olisimme jo parikymmentä vuotta olleet tuttavat...Eikö totta, ettehän tule minua pettämään?"

"Nähkääs, minä en lainkaan tiedä kuinka minä viettäisin nämäneljäkolmatta tuntia."

"Nukkukaa makeasti, hyvää yötä ja muistakaa mitä minä jo olen teilleuskonut. Mutta olettehan niin kauniisti sanonut: pitääkö jokaisestatunteesta tehdä tiliä, veljellisestäkin myötätuntoisuudesta? Tietäkääs,se oli niin kauniisti sanottu, että samassa päätin uskoa itseniteille."

"Mutta mihinkä saakka? Kuinka pitkälle?"

"Hyvästi. Se täytyy vielä pysyä salaisuutena. Se on sitä parempiteille. Etäältä näkyy se enemmän romaanin kaltaiselta. Ehkä sanon minäsen teille, ehk'en myöskään. Minun täytyy vielä enemmän puhuakanssanne, me tulemme vielä paremmin tuntemaan toisemme."

"Niinpä, minä tulen huomenna tarkemmin kertomaan itsestäni. Mutta mitäse on? Aivan kuin olisi ihme minussa tapahtunut... Missä minä olen,Jumalani? Sanokaappas minulle, ettekö ole tyytyväinen siihen ettettehämmästynyt niinkuin joku toinen olisi tehnyt ja ettette oitiskarkoittanut minua pois? Kaksi minuuttia ja te teitte minut ainiaanonnelliseksi! Niin

onnelliseksi! Kuka tietää, ehkä olette te sovittanut minut itseni kanssa ja pelastanut minut epäilyksestäni. Niinpä tulenminä huomenna kertomaan teille kaikki, teidän pitää kaikki tietämän, kaikki..."

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.